Redacţiunea, Administraţiunea
şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henri Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondă pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

„Gazeta“ ese în fia-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 153. Braşovŭ, Joi 11 (23) Iulie. 1891.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu **1 Iulie 1891** stilŭ vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóieĭ nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou să binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“

Braşovŭ, 10 Iulie v.

Ne este încă în próspetă memoriă tragiculŭ casŭ alŭ vĕrsărei de sânge din Feldru, întêmplatŭ astă tómnă, cu ocasiunea instalărei noului preotŭ, impusŭ poporului prin intrigĭ şi uneltirĭ.

Scimŭ, că cu ocasiunea aceea mulţime de locuitorĭ românĭ au fostŭ măcelăriţĭ din partea gendarmilorŭ unguresci; morţĭ au cădutŭ şése imediatŭ, ucişĭ fiindŭ de glónţele gendarmilorŭ, ér 14 au fostŭ greu răniţĭ, dintre carĭ doi au şi murĭtŭ.

Fără'ndoélă acesta a fostŭ unŭ casŭ dintre cele mai grave şi era cu atâtŭ mai mare nedumerirea de a cunósce atitudinea autorităţilorŭ judecătorescĭ în cestiunea de faţă, fiind-că se scia din capulŭ locului, că în opiniunea publică figuréză ca complicĭ ai acestui măcelŭ chiar nisce organe ale administraţiunei, nisce unelte órbe ale celorŭ de susŭ.

Era vorba aşa-déră de o turburare a ordinei publice dintre cele mai marĭ, care avea sĕ constitue unŭ casŭ de cercetare câtŭ se póte mai gravŭ din partea justiţiei.

Dér justiţia ungurésca se vede tréba, că nu prea ţine sémă de justiţiă, când are de-a face cu poporulŭ românescŭ. Corespondenţa de pe valea Someşului, ce o publicămŭ mai josŭ, ne spune, că tribunalulŭ regescŭ din Bistriţă a sistatŭ cercetarea în causa vĕrsărei de sânge dela Feldru şi a lăsatŭ lucrurile încurcate.

N'a aflatŭ cu cale tribunalulŭ din Bistriţă sĕ cerceteze, décă este adevĕratŭ, că acelŭ măcelŭ a fostŭ numai resultatulŭ unorŭ intrigĭ, şi că s'a comisŭ de gendarmii ungurĭ în stare de beţiă şi fără nicĭ o causă întemeiată? N'a aflatŭ cu cale sĕ caute a da satisfacţiunea cuvenită acelorŭ vĕduve nenorocite şi numĕrcşĭ răniţĭ, câţĭ au cădutŭ victimă rĕsbunării unorŭ unelte pĕcătóse, carĭ au reclamatŭ asistenţa gendarmilorŭ şi carĭ împreună cu aceştia au fostŭ urzitorii înfricoşatului măcelŭ?

Sistarea cercetărei în trista afacere a vĕrsărei de sânge din Feldru a produsŭ, firesce, cea mai mare amărăciune în sinulŭ poporaţiunei acelei comune, căreia îi dă viuă espresiune şi corespondenţa nóstră de mai josŭ.

Poporulŭ din Feldru este de părere, că cei dela judecătoriă s'au temutŭ, că ducêndu-se la sfîrşitŭ cercetarea, se va constata, că vĕrsarea de sânge a fostŭ provocată cu cea mai condamnabilă rĕutate şi uşurinţă, nu de către poporŭ, ci de către organele administraţiunei şi de către gendarmii, pe carĭ acestea i-au adusŭ într'ajutorŭ.

Noi credemŭ, că în nicĭ unŭ casŭ, nicĭ chiar atuncĭ, când ar fi fostŭ ne'ndoiósă causa conflictului sângerosŭ, nu era cu cale şi nu era cu dreptate de a se sista cercetarea. Cu atâtŭ mai vîrtosŭ însĕ a trebuitŭ sĕ se facă ea, cu câtŭ poporulŭ póte aduce dovedĭ flagrante pentru desvinovăţirea sa.

Casulŭ e mai gravŭ, de cum s'ar păré acuma, după ce a trecutŭ atâta timpŭ. E vorba aicĭ de celŭ mai elementarŭ postulatŭ alŭ dreptăţii şi justiţiei în statŭ; de datoria supremă, ce o are statulŭ, cu organele şi autorităţile lui, de a păzi buna ordine şi de-a scuti viéţa şi averea cetăţenilorŭ; e vorba în fine de aceea, că óre mai este consideratŭ Românulŭ în ţéra acésta ca cetăţénŭ, care se bucură de scutulŭ legilorŭ, orĭ numai ca unŭ ilotŭ vrednicŭ de împuşcatŭ?

Póte că judecătorilorŭ din Bistriţa sĕ le pese puţinŭ de aceea, décă au muritŭ şi au fostŭ răniţĭ câţĭ-va „ţĕrănoi“ românĭ; pe noi însĕ nu ne póte lăsa lucrulŭ acesta totŭ aşa de indiferenţĭ şi d'aceea ceremŭ în numele dreptăţii lovite în faţă, ceremŭ şi pretindemŭ dela locuitorii românĭ din Feldru şi dela fruntaşii şi conducĕrii lorŭ din acea comună şi din acelŭ ţinutŭ, ca sĕ nu lase lucru întru atâta, ci sĕ recureze şi sĕ apeleze până la monarchul cerênd, ca cercetarea, ce s'a începutŭ şi nu s'a sfêrşitŭ, sĕ se facă din nou cu cea mai mare rigóre; sĕ se constate, carĭ suntŭ vinovaţii şi sĕ se pedepsescă, ér décă se va dovedi, că poporulŭ n'a datŭ pricină la acelŭ sângerosŭ măcelŭ, sĕ se dea familielorŭ celorŭ nenorociţĭ despăgubirea, ce li-se cuvine.

CRONICA POLITICĂ

— 10 (22) Iulie.

— Sâmbătă s'a închisŭ la Parisŭ sesiunea ordinară a **Camerei francese** pentru acestŭ anŭ. Nu multŭ înainte de închidere a suferitŭ ministeriulŭ o nouă lovitură simţitóre şi anume în cestiunea dotării şcólei polytehnice. Preşedintele consiliului şi Ministrulŭ de rĕsboiu *Freycinet* era apró pe sĕ-şĭ dea dimisiunea şi a renunţatŭ la [illegible] numai considerândŭ, că o crisă [illegible] statului în timpulŭ vacanţelorŭ [illegible] ului ar puté deveni o mare periculosĭtate. Freycinet voiesce sĕ-şĭ presenteze proiectulŭ sĕu referitorŭ la sporirea creditului pentru şcóla polytehnică la tómnă, când se vorŭ redeschide camerele. Faptulŭ, că în decursŭ de trei dile s'a pututŭ ca ministeriulŭ de douĕ-orĭ sĕ fiă adusŭ în minoritate dovedesce însĕ, că în camera francesă sĕ află din nou unŭ grupŭ de deputaţĭ, cărora li s'a uritŭ deja şi de cabinetulŭ actualŭ ce esistă din 17 Martie 1890 şi că aceste elemente suntŭ gata de a se uni cu [illegible] oposiţionale şi antirepublicane, spre a trânti guvernulŭ.

Din Sofia sosescŭ scirĭ sensaţionale în privinţa torturelorŭ, ce se aplică faţă cu bănuiţii **omorîtori ai lui Belcev.** Sub reservă se publică scirĭ, că Stambulov încércă tóte mijlócele posibile ca sĕ-şĭ rĕsbune asupra inimicilorŭ sĕi politicĭ. Despre ministrulŭ Caravelov se dice, că asemenea unui criminalistŭ de rêndŭ fŭ tractatŭ în închisóre. Elŭ a fostŭ pusŭ în lanţurĭ şi aruncatŭ într'o umedă şi întunecósă celulă a temniţei. Stambulov ardonă, ca sĕ se aducă trei Macedonenĭ, intimĭ amicĭ ai lui Caravelov, şi sĕ i pună pe banca de tortură. Aci li-s'au arsŭ la flacările unui focŭ degetele dela mânĭ şi dela picióre, până când acestea carbonisându se, s'au prefăcutŭ în cenuşă.

SCIRILE DILEI.

— 10 (22) Iulie.

O interesantă provocare la duelŭ. Scimŭ, că deputatulŭ Gavrilŭ Ugron, în şedinţa dela 15 Iulie a dietei ungurescĭ, a adresatŭ o interpelare ministrului preşedinte în causa demonstraţiunilorŭ antimaghiare din Fiume. In interpelarea sa, deputatulŭ Ugron s'a folositŭ de nisce

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(14)

Inimĭ de aurŭ.

Romanŭ, de I. *Edhor.* Tradusŭ de **Julia.**

Intr'o închisóre comună, pavată cu petri, a cărei ferestruică era provĕdută cu grilajŭ de fierŭ, între patru păreţĭ golĭ şi recĭ, unde se afla o măsuţă şi unŭ scaunŭ, stĕtea asesorulŭ Helda cu faţa îmărmurită şi cu vestmintele în disordine. Ochii lui fără espresiune, erau aţintiţĭ asupra unui unghetŭ. Timpŭ de unŭ césŭ stĕtea elŭ aşa, de când adecă l'a arestatŭ procurorulŭ. Faptulŭ acesta nicĭ nu l'a surprinsŭ şi când procurorulŭ, ca cunoscutŭ, îşĭ cerù scusele pentru împlinirea datorinţii, elŭ îi primì cu sânge rece scusele. La tóte întrebările, ce i-se puseră, a rĕspunsŭ, că tragiculŭ stîrşitŭ alŭ micului Evald şi alŭ Evei Dölling îi pare totŭ aşa de enigmaticŭ, ca şi celorlalţĭ ómenĭ.

Zuruitulŭ cheilorŭ nu conturbară pe Helda, care abia ilŭ audia. Chiar nicĭ vocile, ce acum îi deveniră mai cunoscute, nu-lŭ făcură sĕ-şĭ vină în orĭ, întru atâtŭ era elŭ de adêncitŭ în gândurĭ.

— „Unŭ pătrarŭ de óră, domnişóră, şi nu uita, că se întêmplă pe rĕspunderea mea. La prisonierĭ criminalĭ nu-i permisŭ nimĕnui sĕ între.“

Era compătimitóre vocea şefului, care rostì aceste vorbe către Ruth Cheia se învêrtì în bróscă şi în momentulŭ următorŭ Ruth se afla singură cu asesorulŭ. Ea, mişcată adêncŭ, cotemplà faţa suferitóre a asesorului.

— „Kurt, eu sunt aicĭ.“

Helda îşĭ întórse încetŭ capulŭ spre ea. Nicĭ o trăsură nu se schimbà din faţa lui, ci o privì îmărmuritŭ şi indiferentŭ.

— „Nu fi atâtŭ de liniştitŭ, dragă Kurt, căcĭ atuncĭ mĕ tem“ dise ea.

— „Ce vreĭ dela mine?“

— „Vréu sĕ-ţĭ spunŭ unŭ cuvêntŭ de mângăiere... Tóte le voiu cerca spre a găsi pe ucigaşŭ!“

— „Nu-i de lipsă. Otrăvitorulŭ e deja aflatŭ.“

— „Eu nicĭ-odată nu voiu crede în învinovăţirea ta.“

— „Ai venitŭ dóră, ca sĕ mĕ vedĭ dejositŭ, nu?!“

— „Ierte-ţĭ Dumnedeu vorba asta“, dise Ruth cu demnitate, apoi vorbi mai departe în tonŭ confidenţialŭ. „Kurt, tu te-ai nimicitŭ însuţĭ. Vedĭ, eu am venitŭ aicĭ ca sĕ-ţĭ oferŭ mâna mea. Diua de erĭ e ştérsă din memoriă-mĭ şi timpulŭ din urmă vréu sĕ-lŭ uitŭ şi nu voescŭ de câtŭ sĕ împlinescŭ ceea ce ţĭ am promisŭ odată în óră grea, adecă de a ţĭ recompensa generositatea. Kurt, acéstă óră a sositŭ şi a sositŭ sinceritatea mea. Eu nu mĕ ţinŭ deslegată de promisiune şi pentru asta ni am reîntorsŭ. Mĕ mai întrebĭ déră, că pentru-ce am venitŭ şi ce voescŭ dela tine? Tu mĕ respingĭ?!“ Ea îşĭ întinse mânile rugătorŭ.

— „Te îndreptŭ la unŭ viitorŭ mai fericitŭ. La ce sĕ te legĭ de unŭ criminalŭ, care te-a condamnatŭ şi nu a sciutŭ preţui valórea inimei tale. Tu voescĭ sĕ-mĭ ajuţĭ şi uiţĭ, că eu nu o meritŭ“.

— „Nu vorbi aşa, dragă Kurt. Te rogŭ uită cum am uitatŭ şi eu“.

— „Tu nu credĭ, că eu am otrăvitŭ pe Evald?“

Ruth îşĭ ridicà drépta: „Jurŭ că nu!“

O lină mişcare trecù peste trăsurile lui Helda. „Şi tu vreĭ a ţĭ jetfi pentru mine viitorulŭ tĕu?“ întrebà elŭ după o pausă.

Inaintea ei se iviră în aceeaşĭ clipă înfocaţii ochĭ ai lui Aldenhofen cu totŭ farmeculŭ şi impresia lorŭ seriósă. Ea îşĭ puse mâna pe inimă, care în modŭ poruncitorŭ îşĭ pretindea dreptulŭ, buzele ei însĕ [illegible] clarŭ şi decisŭ: „Da!“

— „Cu[illegible] bine, Ruth, tu nu mĕ iubescĭ“.

— „[illegible] *mai puternică, decâtŭ iubirea!*“

Érăşĭ ur[illegible] pausă, în care Helda privì pătrundĕtorŭ în faţă. Ochii lui străluciau şi mânile-i se încrucişară pe pieptŭ.

— „*O inimă de aurŭ*“, dise elŭ blândŭ şi linŭ, ca şi când ar vorbi numai cu sine.

— „Tu nu mĕ respingĭ?!“ O forţare timidă zăcea în vorbele Ruthei, ca şi când ar alerga după fericirea vieţii...

Helda nu rĕspunse nimicŭ. Era, ca şi când sufletulŭ lui ar asculta ceva mare şi sfântŭ şi în farmeculŭ acestei sublime impresiunĭ, se apropià de ea, îşĭ plecà fruntea la pămêntŭ, o atinse de pietrile recĭ ale pavimentului şi buzele lui sĕrutară tivitura simplei haine a Ruthei.

La espresa dorinţă a contesei Georne, miculŭ Evald fŭ înmormêntatŭ lângă Eva. Ea a urmatŭ conductulŭ funebralŭ cu ochĭ întunecaţĭ şi fără de la-

terminĭ fórte violențĭ la adresa demonstranțilorŭ și mai alesŭ la adresa ostașilorŭ croațĭ din regimentulŭ de infanteriă 79, staționatŭ în Fiume, despre carĭ scimŭ, că și ei suntŭ acusațĭ, că au luatŭ parte la demonstrațiunĭ și între carĭ se aflau și câțĭva oficerĭ. Din causa terminilorŭ violențĭ folosițĭ de Ugron, corpulŭ oficerescŭ dela menționatulŭ regimentŭ croatŭ, se simte ofensatŭ și e hotărîtŭ, ca pe Ugron sĕ-lŭ provóce la duelŭ. După cum spune „Egyetertes“, la 20 Iulie a și sositŭ în Budapesta unŭ căpitanŭ însoțitŭ încă de unŭ oficerŭ dela regimentulŭ croatŭ din Fiume, carĭ în numele întregului corpŭ oficerescŭ au venitŭ sĕ céră satisfacțiune dela G. Ugron Fiind-că Ugron în timpulŭ de față se află la Odorheiulŭ sĕcuiescŭ, cei doi oficerĭ croațĭ vorŭ trebui sĕ-lŭ aștepte până se va re'ntórce.

***

„Societatea studenților români dela universitatea Fr. Wilh. din Berlin“ aduce la cunoscința studențilorŭ românĭ, carĭ arŭ dorì sĕ-șĭ complecteze studiile la universitatea din Berlin, că este dispusă a da tóte informațiunile necesare, în acéstă privință. A se adresa: G. I. Capitanovicĭ, Chorinerstrasse 76, I. Berlin.

***

Comitetulŭ centralŭ alŭ Ligei pentru unitatea culturală a Românilorŭ aduce la cunoscința publicului și a membrilorŭ, că noulŭ localŭ alŭ comitetului și biroulŭ Ligei s'a instalatŭ în Passagiulŭ românŭ.

***

Tinerimea sêrbéscă și confederațiunea balcanică. Ḑiarului croatŭ-sêrbescŭ „*Srbobran*“ i-se scrie din Belgradŭ, că tinerimea sêrbéscă dela școlele superióre de acolo, într'o adunare ținută de curêndŭ a primitŭ în unanimitate statutele unei societățĭ căreia i-se dădu numele: „*Preteca*“ [Inainte mergĕtorulŭ.] Scopulŭ societății este: a mijlocì cunóscerea reciprocă a popórelorŭ balcanice și apropierea între sine a tinerimei din Balcan, ca astfelŭ sĕ se pună basele unei lucrărĭ comune pe têrêmulŭ culturalŭ și politicŭ, tóte în vederea unei *confederațiunĭ între popórele balcanice.* Indată la fața locului s'au înscrisŭ o mulțime considerabilă de membri la acéstă societate.

***

Conferință. Ḑiarele de dincolo ne spunŭ că cunoscutulŭ publicistŭ și redactorŭ al ḑiarului „Kreuzzeitung“ Schwennehagen va pleca în ḑilele acestea la Praga pentru ca sĕ țină o conferință în favorulŭ Ligei culturale a Românilorŭ și în favorulŭ Românilorŭ din Ungaria, apoi se va duce la Karlsbad și la Marienbad.

***

La institutulŭ bacteorologicŭ din Bucurescĭ a mai trimisŭ guvernulŭ austriacŭ unŭ copilŭ mușcatŭ greu de unŭ câne turbatŭ. Precum se vede resultatele dela institutulŭ acesta dau mai multă garanță ca celŭ din Budapesta, care a fostŭ refusatŭ pe nenorociții din Bucovina mușcațĭ de lupĭ turbațĭ.

***

Contra-memoriulŭ studențilorŭ maghiarĭ, din care amŭ primitŭ și noi unŭ esemplarŭ în limba unguréscă, până acuma s'a trimisŭ la funcționarii și consilierii ministerialĭ și dela aceștia în susŭ: la episcopii catolicĭ și gr. cat., la ev. reformațĭ, și gr. orientalĭ românĭ și sêrbĭ, aprópe la toțĭ membrii din camera magnațilorŭ, la fișpanii comitatelorŭ din Ungaria și Croația, la primarii orașelorŭ și la toțĭ directorii școlelorŭ superióre maghiare și la directorii școlelorŭ medii. — Toțĭ aceștia vorŭ avé așadéră o lectură „amusantă“ până la plictisélă în sesonulŭ de castravețĭ murațĭ.

***

Nou patriarchŭ alŭ Constantinopolului. Ca candidatŭ la patriarchia din Constantinopolŭ în loculŭ lui Dionisie, care demisionà în sĕptĕmânile trecute, se amintesce *Ioachimŭ* alŭ III, fostulŭ patriarchŭ, care înainte cu patru anĭ a abdicatŭ din causă, că nu a voitŭ sĕ tolereze ingerință străină în biserica ortodoxă. Fóia sêrbéscă croată din Zagrebŭ (Agram) „Srbobran“ ḑice, că Ioachimŭ e unŭ omŭ de principii mai înalte și e energicŭ. Ea speră, că pe lângă episcopia bulgară, acestŭ nou patriarchŭ va admite și înființarea unei episcopii sêrbescĭ în Sêrbia-vechiă de sub dominațiunea turcéscă și în Macedonia.

***

Comunicația pe căile ferate române. Direcțiunea căilorŭ ferate române aduce la cunoscința publicului, că cu ḑiua de 21 Iulie n. c. trenulŭ expresŭ, care plécă din Bucurescĭ la 4 óre și 40 minute p. m., precum și trenulŭ care sosesce în Bucurescĭ la 11 óre și 35 minute séra, nu au în Predealŭ nicĭ o legătură cu trenurile, carĭ vinŭ din Budapesta. Trenurile directe Bucurescĭ Pesta Viena și viceversa suntŭ de aci înainte următórele: *Via Predealŭ*: Trenulŭ expresŭ care plécă din Bucurescĭ la 7 óre și 35 minute diminéța, și celŭ ce sosesce în Bucurescĭ la 9 óre și 30 minute séra. *Via Vêrciorova:* Trenul expresŭ, care plécă din Bucurescĭ la 6 óre și 40 minute séra, precum și trenulŭ, care sosesce în Bucurescĭ la 9 óre și 55 minute diminéța.

***

Sêrbii la esposiția din Praga. Sâmbăta trecută au plecatŭ din Belgrad cu unŭ trenŭ specialŭ vr'o 200 de Sêrbĭ la esposițiunea boemă din Praga. Intre aceștia suntŭ unŭ archimandritŭ, vr'o câțĭva protopopĭ, apoi oficerĭ, negutătorĭ și funcționarĭ, însoțițĭ de unŭ corŭ vocalŭ alŭ căruia membrii toțĭ suntŭ înbrăcațĭ în costumŭ naționalŭ. La Praga, au fostŭ întimpinațĭ de trei consilierĭ orășenescĭ, de mai multe corporațiunĭ și de o mulțime mare de cehĭ, carĭ între urărĭ furtunóse i-au bineventatŭ. Sêrbii fură salutațĭ ca „frațĭ ai lorŭ“ din partea consiliarului orășenescŭ Podlipny și din partea altora, carĭ toțĭ accentuară solidaritatea tuturorŭ Slavilorŭ. In numele Sêrbilorŭ a rĕspunsŭ archimandritulŭ Dr. Draghicĭ, ḑicêndŭ între altele: „Geniulŭ bărbațilorŭ marĭ ai Slavilorŭ planéză de-asupra Cehilorŭ și Sêrbilorŭ: Viitorulŭ e alŭ idiomului slavŭ. Esposanții nu suntŭ gloria numai a Cehilorŭ ci a tuturorŭ Slavilorŭ.“ Ilie Dragutin a obiecțirnatŭ, că cultura cehă stă la unŭ nivelŭ europeanŭ și că slavismulŭ representă în Europa o putere dintre cele mai marĭ.

Obstrucțiunea

și legea asupra jurisdicțiunei curiei în afacerĭ electorale.

Sâmbăta trecută ministrulŭ de justiția Szilagyi a presentatŭ camerei din Pesta proiectulŭ de lege asupra jurisdicțiunei în afacerĭ electorale.

Este vorba adecă ca în viitorŭ sĕ pótă decide Curia regéscă décă o alegere de deputatŭ e valabilă séu nu. Froiectulŭ de lege presentatŭ de d-lŭ Szilagy este plinŭ de dispozițiunĭ fórte stricte și se deosebesce de proiectele din 1875 și pe la 1888, carĭ n'au fostŭ primite de dietă.

Se crede în asemenĭ împrejurări că fiindŭ numita lege una din legile de garanțiă cerută de oposițiă, acésta după presentarea ei, se va îmblânzi și va renunța dela obstrucțiune.

Speranțele aceste însĕ, parŭ a nu fi de locŭ întemeiate, căcĭ se asigură că conducĕtori stângei estreme Irányi și Ugron suntŭ hotărîțĭ a combate proiectulŭ de reformă alŭ administrației și mai departe. Ei de multŭ au anunțatŭ obstrucțiune în urma unei scrisorĭ, ce au primit'o dela Kossuth.

Pe lânga aceste și marea maioritate a celorŭ din stânga estremă este pentru obstrucțiune. Se mai asigură, că la § 1 alŭ numitului proiectŭ de lege mai mulțĭ dintre estremĭ voescŭ sĕ facă o moțiune, în care este provocatŭ ministrulŭ președinte de a propune M. Sale Regelui *disolvarea camerei*, pentru ca țéra sĕ pótă fi pusă în posițiune de a se decide asupra cestiunei administrative.

Situațiunea este dér destulŭ de acută și critică, cu tóte că se vorbesce și de o eventuală învoială între guvernŭ și stânga estremă.

Afacerea din Feldru.

De pe valea Someșului, Iulie 1891.

Domnule Redactorŭ! Vĕ este binecunoscutŭ de mai înainte modulŭ de alegere (?) a primarului din nefericita comună Feldru, sĕvêrșită câtŭ se póte de nelegalŭ și în modŭ despoticŭ. In contra acelei „alegerĭ“ s'a făcutŭ la timpulŭ sĕu recursŭ la congregațiunea comitatensă, déră durere, că din lipsa de sprijinŭ suficientŭ, recursulŭ a fostŭ respinsŭ, enunțându-se recurenților: că „alegerea“ s'a întêmplatŭ după regulă (szabályszerüen), adecă cum se întêmplă de obiceiu „alegerile“ aḑĭ la noi. Sentență cu 2 înțelesurĭ. Cu acésta déră „vredniculŭ“ (?) primarŭ a fostŭ întăritŭ în postulŭ sĕu și de acum înainte póte sĕ dăscăléscă cum îlŭ va tăia capulŭ pe aceia, carĭ i-au fostŭ protivnicĭ. De almintrelea a și începutŭ sĕ-șĭ arate „afabilitatea“ față de cei ce nu l'au voitŭ, căcĭ dóră elŭ este birĕu? ér fiiulŭ sĕu solgăbirĕu și prin urmare puterea e în mâna lorŭ, — dispune de gendarmĭ orĭ și când.

Până mai deunăḑĭ primarulŭ acesta era mai indulgentŭ, căcĭ orĭ și cum, aducêndu-șĭ aminte de rolulŭ, ce a jucatŭ în causa cu preoții, se cam sfia de tribunalŭ; acum însĕ, *după-ce tribunalulŭ regescŭ din Bistrița a sistatŭ cercetarea mai departe în causa vĕrsărei de sânge din Feldru*, îșĭ póte juca mendrele față de bietulŭ poporŭ cum îi va plăcé.

Atâtŭ aprobarea denumirei primarului, câtŭ și mai vêrtosŭ sistarea cercetărei judecătorescĭ, a produsŭ în poporŭ o indignațiune câtŭ se póte de mare. La tóte têrgurile din jurŭ: de prin Bistriță, Năsĕudŭ, Rodna, etc, unde numai se află individĭ din Feldru, se adună mulțimea pe lângă dênșii, întrebându-i: „ce s'a alesŭ din posna aceea dela d-vóstră?“ — „D'apoi éca așa, că cei împușcațĭ isŭ morțĭ și se odihnescŭ, éră cei rĕmașĭ, véduvele și orfanii nĕcăjescŭ, căcĭ n'au nicĭ unŭ sprijinŭ, nicĭ o mângăiere!.... Noi am totŭ așteptatŭ sĕ fimŭ chiămațĭ undeva și sĕ jurămŭ pe ce amŭ vĕḑutŭ dér, nu ne-a chiămatŭ nimenea nicăirea, și astfelŭ — săracii de noi, — s'a astupatŭ tótă tréba. Se vede, că totŭ domnii isŭ de vină, căcĭ décă era cineva din noi de vină ni-ar fi peritŭ ósele prin temnițe“...

„Noi“ — ḑicŭ mai departe ómenii din Feldru — plângemŭ numai în po-

---

crimĭ și când preotulŭ aruncà o mână de pămêntŭ pe cosciugulŭ micului Evald, se plecà și dênsa și slobodì unŭ pumnŭ de țĕrînă în grópă. O privire curiósă aruncà ea asupra Ruthei, care sta palidă și nemișcată, ca o statuă de marmoră, mângăindŭ pe întristata Ană, ce se aruncase după cosciugulŭ Evei, nelăsândŭ sĕ-lŭ cobóre în grópă. Privirea ei apoi se opri pe încărunțitulŭ capŭ alŭ lui Dölling, ale cărui lacrimĭ neocurmate îi curgeau pe față în josŭ, privindŭ în adêncimea mormêntului. Lângă Ruth se vedea capulŭ unei fete cu pĕrŭ roșu, — era prețuita ei soră. Carmen cu o furiă de durere privì spre acéstă grupă, când sufletulŭ ei se lupta cu gândulŭ, că în ce chipŭ s'ar fi uitatŭ acelŭ bărbatŭ pentru care ea șĭ-a jertfitŭ copilulŭ, când s'ar fi coborîtŭ cosciugulŭ Ruthei în mormêntŭ!....

— „Mĕ chinuescŭ tóte torturile iadului“, esclamà ea tare, când se sui in trăsura, ce o ducea la locuința ei. Ea refusà de a fi însoțită de Irina, pentru-ca neconturbată sĕ-șĭ pótă urma gândirile.....

O liniște mare domnia în casa forestierului, după înfiorătórea catastrofă. Ruth se mutase la Dölling și se silia sĕ ocupe loculŭ Evei în inimile lorŭ. Mânile sîrguinciόse ale Anei lucrau și acum ca mai înainte, dér ea adese-orĭ era cuprinsă de melancoliă. Se opria adese-orĭ în mijloculŭ lucrului și privia, pironită, într'o parte, ca și când ar vedé ceva acolo. Ér Ruth? — Ea ședea pe scaunulŭ Evei lângă mescióra de cusutŭ și privia lucrurile începute, ce-șĭ așteptau terminarea. La durerea ei puținŭ se cugeta. Numai când vedea pe inspectorulŭ, care fórte rarŭ, însĕ regulatŭ îșĭ făcea datoria de a merge la casa forestierului, numai atuncĭ, unŭ suspinŭ putericŭ îi isbucnia din inimă și-șĭ împreuna mânile ca de rugăciune. . . .

. . . .

Contesa Carmen de multŭ plecase la tatălŭ sĕu. Ea merse tocmai așa de repede, precum venì, dér lăsà în urma ei multe reamintirĭ triste.

* * *

Véră dispăruse cu tótă splendórea ei. Vênturile de tómnă urlau prin câmpii pustii, scuturândŭ îngălbenitele frunḑe de pe arborii pădurei, o volbură duse o mână de frunḑe uscate cătră cimiterŭ, ele căḑură lângă pórta cu gratii și ridicându-se érășĭ, se așeḑară între două morminte săpate de curêndŭ.

Bĕtrênulŭ Dölling îngenunchià lângă mormêntulŭ ficei sale și rostì o lungă rugăciune. Elŭ apoi se sculà și-șĭ neteḑì fața cu căciula. O mișcare de după tufișulŭ cimiteriului îlŭ făcù pe Dölling sĕ privéscă în jurŭ. Stătù pe locŭ și căutà în fața roșită de beutură, ce-lŭ privea cu ochĭ holbațĭ.

— „D-Ta aicĭ Dölling, amicŭ vechiu? Cum te afli?“ ḑice vorbitorulŭ întiḑêndu-i mâna.

— „Dér D-ta, Scholz, cum vii aicĭ?“ întrebà Dölling nesigurŭ. „Auḑisemŭ, că te-ai fi dusŭ în America?!“

— „Incă nu m'am dusŭ, dér o sĕ mergŭ. Am venitŭ, ca se mai capătŭ nisce parale.“

— „De la cine sĕ capețĭ parale? credŭ că aicĭ n'ai nicĭ unŭ prietinŭ“ observà forestierulŭ.

— „Hoho, eu am prietinĭ cu influență. N'am decâtŭ sĕ ḑicŭ unŭ cuvêntŭ și busunarele mele suntŭ pline cu monete de aurŭ“, ḑise bețivulŭ, apoi începù sĕ povestéscă tótă întêmplarea, cum a primitŭ dela contesa banĭ și otravă, ca sĕ pustiéscă pe mirésa fratelui ei.

— „Dela contesa Georne? Omule, cugetă ce vorbescĭ. Eu nu voiu face nicĭ unŭ pasŭ, pentru-că pe copila mea n'o mai potŭ reînvia, însĕ unŭ nevinovatŭ sufere pentru acésta și elŭ trebue mântuitŭ.“

— „Și ce pedépsă voiu primi óre?“

— „Nu sciu. Décă însĕ ai avutŭ o complice și d-ta ai fostŭ numai instrumentŭ, atuncĭ pedépsa nu va fi atâtŭ de aspră.“

Scholz vĕḑêndŭ, că fapta lui a răpitŭ copila iubită a bĕtrânului Dölling ḑise: mĕ ducŭ și mĕ însinuezŭ de bună-voiă la jutecătoriă. Contesa va face ochĭ marĭ!...

Ca unŭ fulgerŭ se lățì veste, că Scholz a fostŭ adevĕratulŭ făptuitorŭ alŭ crimei întêmplate în casa forestierului. Asesorulŭ Helda fù eliberatŭ îndată.

Numele contesei Georne se ivea îcĭ și colo în desbaterea ce decurgea la judecătoria criminală, contesa însĕ a declaratŭ cu ocasia unei investigațiunĭ, că ea odată a vĕḑutŭ pe acelŭ omŭ. Astfelŭ Scholz fù condamnatŭ la închisóre de 10 anĭ, în care și întrà . . . . .

(Finea va urma.)

triva stăpânirii nóstre din satŭ, în potriva primarului şi a notarului, că décă nu pofteau domnii gendarmii în satŭ, nu se întêmpla nimicŭ! In gendarmĭ au datŭ unii şi alţii cu petri numai după-ce au vĕḑutŭ ómenii, că au căḑutŭ câţĭ va morţĭ; înainte însĕ de ce au începutŭ gendarmii a puşca, n'a datŭ nimenĭ cu petri, despre asta amŭ puté jura toţĭ câţĭ am fostŭ de faţă, ba suntŭ martorĭ şi de prin satele vecine, carĭ încă arŭ jura, ca şi noi, décă i ar lua judecătoria înainte. De altmintrelea orĭ damŭ noi cu petri, orĭ ba, gendarmii au fostŭ pregătiţĭ sĕ ne pusce, că écă ce a ḑisŭ unulŭ dintre ei atuncĭ diminéţa înainte de posnă: *„Aḑĭ avemŭ sĕ facemŭ carne de porcŭ!“* Acésta au auḑit'o câţĭ-va ómenĭ carĭ arŭ puté jura orĭ şi când, déră acuma a trecutŭ, s'a astupatŭ lucrulŭ şi vai de capulŭ nostru. Nu mai avemŭ nicĭ unŭ sprijinŭ, gândescĭ că noi am făcutŭ mai rĕu decâtŭ tótă lumea!“...

Aşa se tânguesce bietulŭ poporŭ şi are dreptate, însĕ dreptatea lui nu i o respectéză nimenĭ.

In causa, cu vĕrsarea de sânge din Feldru s'au ascultatŭ o mulţime de ómenĭ, déră după câtŭ sciu eu afară de gendarmĭ, n'a întăritŭ nicĭ unulŭ cu jurămêntŭ ceea ce a mărturisitŭ; cu tóte acestea, însĕ cercetarea s'a sistatŭ. Din ce motive s'a sistatŭ, o scie numai cinstitulŭ tribunalŭ, căcĭ celorŭ ne'ndreptăţiţĭ nu li-s'a spusŭ până acum; eu însĕ susţinŭ şi potŭ ḑice cu tótă hotărîrea, — sprijinitŭ fiindŭ şi de opiniunea publică, — că poporulŭ n'a fostŭ de vină în nicĭ unŭ punctŭ de vedere, ceeea ce s'ar fi doveditŭ atuncĭ, când cercetarea nu s'ar fi sistatŭ, justiţia însĕ a sistatŭ afacerea înainte de ce ar fi cercetatŭ causa mai cu de-amĕruntulŭ.

Se vede, că nu s'a întrebatŭ nimenea despre aceea, că óre fost'a de lipsă sĕ se aducă la o instalare de preotŭ gendarmĭ? Şi décă totusĭ i-a adusŭ cineva nu trebue sĕ se trécă cu vederea faptulŭ, că *gendarmii au puşcatŭ înainte de a fi loviţĭ cu petri*, ceea ce nu s'a pututŭ întêmpla decâtŭ într'o stare anormală orĭ de beţiă, orĭ de mâniă, după cum se şi susţine şi la timpulŭ sĕu s'ar fi putută documenta. Nu s'a luatŭ în fine în considerare nicĭ împrejurarea, că *cei puşcaţĭ mai toţĭ au fostŭ puşcaţĭ dela spate ba unii chiar în fugă.* Tóte acestea la o-laltă luate, se vede, că „n'au fostŭ de ajunsŭ“, ca sĕ constitue o crimă, deşi unulŭ din cei esmişĭ de tribunalŭ spre constatarea faptei, atuncĭ îndată după măcelŭ s'a esprimatŭ: că în causa asta obiectŭ de crimă este, recunoscêndŭ însuşĭ, că n'a fostŭ de lipsă sĕ se céră asistenţă de gendarmĭ. ţ.

Sfêrşitulŭ rĕsboiului vamalŭ cu România.

Foile oficiale din Viena şi din Pesta publică trei ordinaţiunĭ, prin carĭ se pune capĕtŭ rĕsboiului vamalŭ cu România, delăturându-se tóte restricţiunile ce au esistatŭ în comerciulŭ cu România. Aceste ordinaţiunĭ se referă la tóte mĕsurile de retorsiune, ce le-au luatŭ guvernele austro-ungare în contra comerciului românŭ la 1886.

Prima ordinaţiune, pe care a dat'o ministrulŭ de comerciu în înţelegere cu ministrulŭ de finance, delătură taxele vamale de rĕsboiu, la carĭ au fostŭ supuse mărfurile de provenienţă din România la întrarea lorŭ pe teritoriulŭ vamalŭ austro-ungarŭ, aşa că de aicĭ încolo productele române potŭ fi importate în Austro-Ungaria *sub aceleaşĭ condiţiunĭ ca şi productele altorŭ ţĕrĭ.* Se restabilesce mai departe *comerciulŭ de măcinatŭ* liberŭ de vamă a morilorŭ din Austro-Ungaria, cum era mai înainte.

A doua ordinaţiune dată de ministrulŭ de agricultură în înţelegere cu ministrulŭ de comerciu şi cu celŭ de finance, casséză disposiţiunile, prin carĭ s'au fostŭ opritŭ în 22 Maiu 1886 *transitulŭ de rîmătorĭ, oi, capre* şi de *miei* din România prin Ungaria. Acestŭ transitŭ va fi supusŭ disposiţiunilorŭ esistente veterinare-poliţienescĭ.

In fine ordinaţiunea dată de ministrulŭ de agricultură în înţelegere cu ministrulŭ de comerciu şi de finanţe, prin care se liberéză érăşĭ importulŭ şi esportulŭ de *verdeţurĭ, póme, plante* şi *părţĭ de plante* (clasa VII a tarifului vamalŭ dela 25 Maiu 1882). Asemenĭ producte naturale se potŭ importa şi esporta în viitorŭ după disposiţiile generale esistente pentru comerciulŭ lorŭ. Incâtŭ privesce obiectele carĭ ar puté sĕ lăţéscă *filoxera*, reîntră în vigóre deocamdată disposiţiile ordinaţiunei dela 28 Iunie 1882 nr. 41,025.

* * *

„Neue Freie Presse“ anunţă, că guvernulŭ austro-ungarŭ a ridicatŭ tóte taxele vamale diferenţiale carĭ loveau produsele române. Ast felŭ comerţulŭ de făină alŭ morilorŭ din Ungaria cu România va fi scutitŭ de vamă. Graniţele imperiului rĕmânŭ însĕ totŭ *închise pentru vitele din România*, până la încheierea unei convenţiunĭ speciale între aceste două state.

Ḑiarulŭ vienezŭ adauge la începutulŭ negocierilorŭ cu Germania, Italia, Elveţia şi Sêrbia, guvernulŭ austriacŭ s'a adresatŭ şi cătră guvernulŭ românŭ arătându-i, că Austria e dispusă sĕ intre şi cu România în negocierĭ pentru încheierea unei convenţiunĭ comerciale. Guvernulŭ românŭ a refusatŭ înse *pentru momentŭ* de a intra în asemenĭ negocierĭ, dorind a încerca *în timpŭ de câte va lunĭ* aplicarea noului tarifŭ vamalŭ. Unŭ tratatŭ comercialŭ cu România, care ar fi de aceeaşĭ mare însemnătate ca şi pentru Austria, va încorona opera cea mare a politicei economice.

Cestiunea Evreilorŭ în România.

N. Ceaur Aslan continuând:

Acum mĕ întrebŭ, carĭ suntŭ armele nóstre pentru a îndepărta şi conjura pericolulŭ?

Nu acusŭ pe nimenea; nu este timpulŭ încriminărilorŭ; dau strigătulŭ de alarmă, şi vĕ rogŭ sĕ punemŭ o mână seriósă, câtŭ este încă vreme!

Avemŭ art. 10 din legea poliţiei rurale, mai avemŭ şi legea, care reguléză condiţiunile, în care este toleratŭ aceea, ce se numesce: comerciulŭ ambulantŭ; două legĭ cu aplicarea cărora suntŭ însărcinaţĭ nisce prepuşĭ împiegaţĭ, lipsiţĭ în mare parte şi de moralitate şi de simţĕmêntulŭ sacru de îndeplinire a datoriei lorŭ, şi mai alesŭ lipsiţĭ de orĭ şi ce controlŭ.

Cum se aplică legea? Sĕ v'o spunŭ; amploiaţii noştri nu au decâtŭ o preocupare: aceea de a asigura guvernului isbênda în orĭ ce alegerĭ. Am vĕḑutŭ spre pildă la Iaşĭ, unŭ prefectŭ de poliţiă, ocupatŭ cu confecţionarea listelorŭ electorale; scotea pe unŭ alegĕtorŭ, pune pe altulŭ, cisluia, combina, şi acésta a sa meritoriă operă o trimetea primarului spre a-i servi la formarea listelorŭ şi pe când ḑisulŭ prefectŭ conlucra astfelŭ la fericirea ţĕrei sale... pe la barierĭ, în tóte serile, întrau harabale, pline de Evreĭ străinĭ, fără a fi supĕraţĭ de nimenea, erau primiţĭ în taină, de coreligionarii lorŭ şi pe urmă.... mistuiţĭ prin tótă ţéra; acésta se petrecea, şi póte se petrece încă apróŭ ḑilnicŭ la Iaşĭ! Ce se mai întêmplă şi pe airea, lasŭ acestea, D lorŭ, la apreţiarea Domniilorŭ-vóstre!

Facŭ agricultură, Domnii mei, în judeţulŭ Vaslui, pe imobilulŭ Negreştĭ, micŭ orăşelŭ, umplutŭ sĕ înţelege, cu vêrfŭ de Evrei; mai anŭ ḑărescŭ pe unŭ individŭ, şi la întrebarea mea, de unde este, nicĭ a putută sĕ-mĭ rĕspundă, căcĭ nu scia românesce.

De unde, cum era venitŭ? Cu unŭ covrigŭ şi o litră de rachiu, şi étă lŭ instalatŭ cetăţénŭ în o comună rurală din ţéră: după acésta judecaţĭ, de restŭ! Mi-se relatéză, că actualmente Brăila şi Galaţii suntŭ inundate de Evreii, isgoniţĭ din Rusia. (Aprobărĭ).

Ei? Care vĕ este arma? Şciu, D-le, Ministru, că aţĭ datŭ ordine severe.... dér, ce folosŭ, décă ele nu se esecută, din causa inferiorilorŭ, ce mai toţĭ suntŭ aşediaţĭ de acea populaţiune coruptă şi corupătóre!

Unŭ Evreu, care de mai bine de 20 de anĭ ţine în arândă moşii în Moldova, ḑicea: că puţinŭ îlŭ ocupă ce partidŭ este la guvernŭ, orĭ cine póte vedé în condicile lui câtŭ îlŭ costă anualŭ primarulŭ, subprefectulŭ şi câte odată chiar şi prefectulŭ!

Ce miseriă, Domnii mei, şi ce primejdiă, în acelaşĭ timpŭ!

Apoi în asemenea condiţiunĭ, ce puteţĭ face D-vóstră, Domnule Ministru neajutatŭ de nicĭ o lege eficace şi lăsatŭ la discreţiunea unui funcţionarismŭ ce pare a ignora, că avemŭ o patriă!

Mai puteţĭ óre avé vr'o îndoiélă despre certa şi curênda îngenunchiare a naţionalităţei nóstre, décă actualele stărĭ de lucrurĭ nu vorŭ afla o grabnică şi energică îndreptare?

Étă, d lorŭ, şi reflecsiunile unui diaristŭ corespondentŭ alŭ „Gazetei din Colonia“ în călĕtoria dela noi din Augustŭ 1884:

„La Românĭ se potŭ calcula 2 nas„cerĭ pentru o căsĕtoriă: la Evrei suntŭ „şése nascerĭ! La Românĭ pentru 100 „morţĭ suntŭ 106 până la 107 nasceri... „*Décă aceste proporţiunĭ vorŭ dura séu* „*chiar se vorŭ înăspri, atuncĭ de sigurŭ,* „*mai alesŭ în întinsa parte nordică a Ro*„*mâniei, elementulŭ arianŭ va ajunge în o* „*minoritate uimitóre!*“

Şi cum, Domnii mei, aceste reflexiunĭ sĕ nu dobândéscă tótă însemnătatea unei întristătóre adeverirĭ, când ne vomŭ reporta la trecutŭ?

La 1846 a apărutŭ o lucrare fórte meritoriă a prinţului Nicolai Sutzu; datele statistice din ea ne arată, că la acea dată, în tótă Moldova nu erau de câtŭ 11,056 de familii evreescĭ, séu 55.280 de suflete; de atuncĭ încóce avemŭ lucrărĭ statistice, carĭ într'unŭ modŭ matematicŭ apróре ne potŭ lumina asupra mersului crescêndŭ alŭ acelei poporaţiunĭ; din 70 mii locuitorĭ ai Iaşilorŭ Evreii represintŭ 50 000 numai în Iaşĭ; Berlinulŭ, cu o populaţiune de apróре 2 milióne, nu posedă de câtŭ 54 mii Evrei!!

Am înaintea mea raportulŭ oficialŭ alŭ multŭ regretatului şefŭ alŭ serviciului sanitarŭ din Iaşĭ de atuncĭ, stimatulŭ dr. Flaişlen; găsimŭ în elŭ următorulŭ avertismentŭ, fórte semnificativŭ, şi negreşitŭ, nu datŭ pentru trebuinţa causei:

„Viitorulŭ căutândŭ a'lŭ afla după resultatulŭ acestorŭ 10 anĭ (adică dela 1864 la 1874) *trebue sĕ spunemŭ, că esactŭ în 50 de anĭ (adică la 1925) în oraşulŭ Iaşĭ nu va fi nicĭ unŭ creştinŭ şi* **că tótă populaţiunea va fi alcătuită numai din Evrei!**“

Étă Domnii mei prevederile Şefului de serviciu de atuncĭ au dobênditŭ o înspăimêntătóre consacraţiune prin mersulŭ ulteriorŭ alŭ lucrurilorŭ.

Remarcabila lucrare a d-lui Dr. Th. Filipescu, medicului şefŭ actualŭ alŭ serviciului sanitarŭ, nu face decâtŭ sĕ confirme şi pe anii strecuraţĭ dela 1874 şi până la 1885 mersulŭ decrescêndŭ alŭ populaţiunei creştine, şi ridicarea crescêndă a populaţiunei Evreescĭ, esactŭ în aceleaşĭ proporţiunĭ fatale, ca acele constatate dela 1846 şi până la 1874; iată ce ḑice în raportulŭ sĕu, valorosulŭ medicŭ din Iaşĭ:

„Décă la Creştinĭ s'ar afla o cres„cere mai mică, decâtŭ la Israeliţĭ, a„césta şĭ-ar găsi esplicaţiunea în cifra „mare a populaţiunei israelite din oraşŭ; „dér descreşcera persistentă a popula„ţiunei creştine prin escendentulŭ de „morţĭ este unŭ raportŭ fórte defavora„bilŭ, şi ar trebui sĕ preocupe nu nu„mai pe fie-care Românŭ, ci în specie „pe administraţiunea supremă a acestei „ţĕrĭ, *căcĭ acéstă progresiune ameninţă în* „*timpŭ relativŭ scurtŭ*, **ca acestŭ oraşŭ, „sĕ nu mai fiă Românŭ!“**

In faţa acestui desastru, de care naţionalitatea nóstră este de sigurŭ ameninţată, ce amŭ făcutŭ, ce facemŭ noi?

Ce facemŭ noi? In anulŭ 1890 se presintă în comuna *Petricanii* dela jud. Neamţu unŭ Evreu cu numele de Moses Weber, ḑisŭ şi alămarulŭ; acestŭ individŭ, gonitŭ din comuna Davidenii, sosì acolo şi începù negociărĭ cu locuitorii spre a-i permite sĕ stabiléscă pe teritoriulŭ comunei şi pe malulŭ unui părîu, o móră şi o velniţă; în schimbulŭ acestei permisiunĭ, elŭ luà angajamentulŭ sĕ dea comunei suma de 600 francĭ pentru a se puté sĕvêrşi clădirea unei Bisericĭ începute. Ademeniţĭ de acéstă ofertă, locuitorii încuviinţară cererea sa; consiliulŭ comunalŭ însĕ precum şi prefectura, refusară de a da sancţiunea lorŭ unei asemenĭ transacţiunĭ. Evreulŭ dispărù de-odată şi peste câte-va sĕptĕmânĭ se întórse în comună cu autorisaţiunea căpătată dela Ministerŭ!! Evreulŭ se instală, despre cei 600 francĭ nicĭ nu mai fù vorba, se înţelege.

Ce sĕ mai adaugŭ; faptul vorbesce de la sine! Cum se făcù tréba? Cine o făcù? Prin ce gangurĭ misterióse evreulŭ parveni a surprinde buna credinţă şi a pălmui legea şi interesele vitale ale ţĕrei....!

Iată-lŭ stabilitŭ în mijloculŭ nenorociţilorŭ locuitorĭ, ale cărora svêrcolirĭ în lupta pentru esistenţă, probabilŭ, că nicĭ vorŭ puté mai târḑiu străbate prin sgomotulŭ luptelorŭ nóstre parlamentare!

(Va urma.)

Logodnă. D-lŭ *Georgiu Şandorŭ* şi d ra *Măriόra Grozavŭ* fidanţaţĭ.—Orşova, 28 Iunie 1891.

Telegramele „Gaz. Trans.“

(Serviciulŭ biroului de cor. din Pesta.)

Budapesta, 22 Iulie. In urma conferinţei unorŭ deputaţĭ distinşĭ, secundanţiĭ lui Ugron, au declaratŭ, că Ugron nu e îndatoratŭ sĕ dea satisfacţiune cavalerescă căpitanului Uselac. Séra veniră secundanţii căpitanului Uselac la Ugron, pe care l'au întrebatŭ, că óre e aplecatŭ a da ca omŭ privatŭ satisfacţiune? Ugron respunse, că în viéţa privată nu cunósce pe căpitanulŭ Uselac şi nu are faţă de acesta nicĭ o îndatorire, prin urmare nu i va da nicĭ o satisfacţiune.

Berlinŭ, 22 Iulie. Pe când nu mai e intenţionată cererea de credite nouĕ militare, se ḑice, că parlamentulŭ germanŭ va cere sume mai marĭ pentru construirea de căi ferate strategice. Ḑiarului „Kölnische Ztg.“ i-se anunţă din Petersburg, că s'a hotărîtŭ definitivŭ rusificarea şcólelorŭ elementare ale coloniilorŭ germane din Rusia sudică, care are de scopŭ micşorarea capacităţii de producere a acestora.

Odessa, 22 Iulie. Colonia sêrbéscă de aicĭ face imposante pregătirĭ pentru primirea regelui Sêrbiei. Suntŭ de aşteptatŭ manifestaţiunĭ panslaviste.

DIVERSE.

Mortalitatea între pelegrinii la Mecca. Ḑiarulŭ „Times of India“ cuprinde în numerii sĕi din urmă date importante asupra mortalităţii pelegrinilorŭ indicĭ la Mecca. A treia parte din aceştia, ḑice numita fóiă, carĭ vinŭ din Bombay la Mecca şi Medina nu se mai întorcŭ acasă. Acéstă afirmaţiune o dovedesce statistica oficială, în urma căreia din 64,638 pelegrinĭ, carĭ au părăsitŭ dela 1884—1890 India, 23,449 suntŭ priviţĭ de dispăruţĭ. „Dispăruţii“ aceştia în mare parte au perităŭ de bóle şi de strapaţii, o parte din aceştia au fostŭ ucişĭ pe drumulŭ între Dseda şi Mecca. In drumulŭ către casă pierŭ 200 până la 300 dintr'o miă. Causa acestei marĭ mortalităţĭ suntŭ bólele contagióse, ce se nascŭ pe bordulŭ corăbiilorŭ, starea cea próstă a serviciului sanitarŭ, şi în multe casurĭ şi bĕtrâneţea şi slăbiciunea pelegrinilorŭ.

Intre doi prietinĭ. Doi prietinĭ eşeau dintr'unŭ salonŭ unde erau expuse tablourĭ de pictură, şi vorbindŭ despre pictorĭ:

— Cunoscŭ pe unii ce au modestiă şi talentŭ. Cunoscŭ mulţĭ carĭ au talentŭ şi nicĭ o modestiă. Dér care sĕ fiă lipsitŭ de talentŭ şi care sĕ aibă modestiă .. nu cunoscŭ!

Proprietarŭ:
Dr. Aurelŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulu pieței Brașovŭ.

din 21 Iulie st. n. 1891

Bancnote românescĭ	Cump.	[illegible].30	Vênd.	9 33
Argintŭ românescŭ	„	9 24	„	9.29
Napoleon-d'orĭ	„	9.30	„	9.34
Lire turcescĭ	„	10 50	„	10.55
Imperialĭ	„	9.48	„	9 53
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	9[illegible].50	„	100.—
Ruble rusescĭ	„	132.—	„	133.—
Mărcĭ germane	„	57.—	„	57.50
Discontulŭ 6—8% pe anŭ				

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 20 Iulie s. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	105 15
Renta de hârtiă 5%	102 20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.—
dto argintŭ	[illegible].35
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	[illegible]
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	[illegible] 25
Bonurĭ rurale ungare	2—
Bonurĭ croato-slavone	[illegible].7
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	——
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	142 25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	[illegible]1.24
Renta de argintŭ austriacă	92.60
Renta de hârtiă austriacă	92.70
Renta de aurŭ austriacă	111 40
Losurĭ din 1860	139.25
Acțiunile băncei austro-ung.	102[illegible].
Acțiunile băncei de creditŭ ung.	41.25
Acțiunile băncei de credit austr.	29 [illegible]0
Galbenĭ împĕrătescĭ	[illegible].56
Napoleon-d'orĭ	9.34½
Mărcĭ 100 împ. germane	57.75
Londra 10 Livres sterlinge	117 50

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma

Administraț. „Gaz. Trans."

Nr 9138—1891 631,2—1

PUBLICAȚIUNE

referitóre la încassarea dărei comitatense pentru șosele în anulŭ 1891.

Conspectele asupra dărei comitatense ce are de a se încassa în anulŭ 1891, fiindŭ aprobate de Inaltulŭ ministeriu, se află la oficiulŭ orășenescŭ de dare din *20 Iulie până inclusive 3 Augustŭ a. c.* spre examinare din partea fiecărui. Fiecărei partide interesate 'i stă în dreptŭ de a'șĭ așcerne în decursulŭ acestorŭ 15 dile în contra acestei dărĭ repartiate reclamările la comitetulŭ administrativŭ.

Acele partide, a cărorŭ dare prescrisă representă suma de 100 fl. séu trece peste acéstă sumă, se îndrumézá, ca sĕ'șĭ plătéscă darea imediatŭ la cassa comitatensă, — pe când din contra celelalte partide au de a'șĭ solvi acéstă dare la oficiulŭ orășenescŭ de dare.

Brașovŭ, în 18 Iulie 1891.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 crĭ se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, și în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3 57	9 22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea mare	3 53	7.06	1 50	2 12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö Telegd	4.39	7.43	3 03	2.49
Rev	5 22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8 51	4.29	
Ciucia	6 31	9 07	4 55	4 21
Huedin	7.12	9 37	5 34	4.55
Stana	7 2[illegible]		5.51	
Aghiriș	7.49		6 12	
Ghirbău	8 0[illegible]		6 25	
Nădășel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8 29	10.37	6.56	6.—
	8 46	11 10	8 20	6 18
Apahida	9.03	11.28	8 45	6.34
Ghiriș	10.12	12 [illegible]8	10.21	7.34
Cucerdea	10 37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1 21	11 17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8 22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12 13		12 58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9 48
	2.12		3.08	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabetopole	3.04		4 07	10 28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.3[illegible]	11.19
Homorodŭ	5.26		7 23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12 58
Apața	6.41		8.48	1.15
Feldióra	7 17		9 18	1.35
Brașovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		12.20		2 19
Timișŭ		1 41		3.01
Predealŭ		2.26		3 31
Bucurescĭ		8.50		9 30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6 58	
	2.48	5.07		7 23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2 27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4 28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4 45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4 53	6 52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6 47	5.47	8.—
Ghirbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6 11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9 12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10 06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rev		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11 51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1 40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9 50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. pers. 2 20	5 46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5 57
Gyorok	5.03	3 05	6 19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5 56		7.12
Bĕrzava	6 12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9 29
Deva	8.52		9 53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba Iulia	11.26		12 06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerată	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba Iulia	3.50		2 19
Vinț de josŭ	4 09		2 36
Șibotŭ	4 52		3 03
Orăștia	4 55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5 59		4 33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6 49		5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7 28		5 53
Soborșinŭ	8.03		6 24
Bĕrzava	8 54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9 44	5 14	7 46
Paulișŭ	9.58	6 01	7 57
Gyorok	10 11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10 34	6.49	8 30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7 20	1 55	5.50
Viena	6 05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroșenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7 21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9 21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10 50	6.20
Banița	6 41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8 36	1.54	8 25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9 35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8 42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6 20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2 46	6.40
Aradŭ	8.03	3 50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9 30	2.30	8 50
Ghirișŭ	5.10	9 50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11 25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Mureșŭ Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6 48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budatelicŭ	4.15
Mureșŭ-Ludoșŭ	7.21

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10 47	7.10
Șeica mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4 15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12 38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9 23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7 35	4 34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneș	8 30	5 25	11.09
Șeica mare	9 05	5 55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R. săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3 27
Oșorheiu	5 20	11.17	5.14
	5 35		5.36
Regh.-săs.	7 10		7 15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8 —	8.15
Oșorheiu		9 35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6 58	7.41	12.06
Cucerdea	7 47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10 50	4.40	9.16
Cerna	11 13	5 03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4 46	2.32	7.22
Cerna	5 11	3 —	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Brașov—Zĕrnescĭ

Brașov	5.45	4 55
Zĕrnescĭ	7.26	6 36

Zĕrnescĭ—Brașov

Zĕrnescĭ	8.—	8.20
Brașov	8.24	9.44

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ